GAZETA KRAKOWSKA

Nro 74.

We Srodę Dnia 14 Września 1808.

Z Wiednia d. 7. Września.

Gdy stany królestwa Węgierskiego, zwołane przez Królewskie listy na rozpocząć się maiący seym, zgromadziły się na oznaczony dzień do Presburga, i wierzytelne listy częścią J. Cesarzowiczowskiey Mci Arcy Xciu Palatynowi, iako prezydentowi izby magnatow, częścią Królewskiemu nadwornemu Radcy, Kawalerowi orderu S. Szczepana i Zastępcy Króla w sprawach sądowych, Szczepanowi Atzel, iako prezydentowi izby stanow, okazały, i od d. 28 do 30 Sierpnia nawzaiem się powitały, odprawiło się d. 31 Sierpnia pierwsze posiedzenie seymowe. Magnaci zebrali się o godzinie w pół do dziesiątey, a stany półgodziną pierwey w gmachu seymowym. W izbie magnatow zagaił posiedzenie Arcy Xżę Jmć Palatyn, a w izbie stanow powyższy nadworny Radca stosownemi mowami, na które odpowiedział w izbie magnatow Arcybiskup Erlauski, Baron Fischer, a w izbie stanow Deputowany od arcybiskupiey kapituły Granu, Kanónik Nedecki. Potem przeczytane zostało pismo Nayiaśnieyszego Cesarza do Arcy Xcia Palatyna, przepisuiące 1) porządek wiazdu Nayiaśnieyszych Cesarstwa; 2) zagaienie seymu; 3) uroczystość koronacyi Nayiaśnieyszey Cesarzowey na Królową Węgierską. Po przeczytaniu tego pisma wyznaczyły obie izby deputowanych do powitania w zamku Nayiaśnieyszych Cesarstwa i zaproszenia ich naypokorniey na posiedzenia seymu, którym Arcy Xżę Jmć odebrał zlecenie złożyć tu hołd w imieniu stanow. Mowcą pierwszey deputacyi iest Arcybiskup Erlauski, Baron Fischer, drugiey Biskup Agramu Maxymilian Verhowacz. Potem Arcybiskup Erlauski na połączonem posiedzeniu, iako mowca wyznaczoney przez ostatni seym na 94tem posiedzeniu d. 13 Grudnia 1807 deputacyi do złożenia w imieniu Węgierskiego narodu Nayiaśnieyszey Cesarzowey życzeń z powodu iey zaslubin, zdał stanom sprawę z uskutecznienia d. 7 Stycznia 1808 takowego zlecenia, poczem przeczytana i podpisana została dana od stanow instrukcya wyznaczonem do zamku deputacyom i posiedzenie zakończono. Po ukończonem posiedzeniu udał się Arcy Xżę Jmć Palatyn, w towarzystwie wszystkich baronow państwa, magnatow i stanow w uroczystym orszaku do będącego na głównym rynku kościoła S. Salwatora, gdzie u

drzwi kościoła był od duchowieństwa przyięty i do kościoła wprowadzony, poczem Arcy Xiążę Jmc Prymas zaśpiewał: *Przyydź Duchu Swięty* i odprawił wotywę przy liczney orkiestrze. Od gmachu zeymowego aż do kościoła stała dwiema rzędami milicya mieyska, a w kościele oddział granadyerow.

Z Peterzburga d. 13. Sierpnia.

W czasie nieprzytomności Naczelnego dowodzcy nad portem Kronsztadtskim, Admirała Charzykow, oddane zostało naczelne dowodztwo nad portem i nad woyskiem nayftarszemu po nim, Wiceadmirałowi Kolokolzow.

Jonkier przy kolegium zagranicznych związkow, Hrabia Woronzow mianowany został kamerjunkrem.

Nayiaśnieyszy Imperator wynadgradzaiąc zasługi Jenerała inżynierow Witte, a mianowicie iego gorliwość w ufortyfikowaniu brzegow około Kronsztadtu i Baltyckiego morza, zaszczycił go dyamentami wysadzaną gwiazdą orderu Alexandra Newskiego.

Ostatnia gazeta dworska nic daley nie donosi z Finlandyi.

Pułkownik Margrabia Paolucci mianowany został za okazaną odwagę jenerałem majorem, a kolegialny Radca Pawłow, były radca poselstwa w Sztokolmie, radcą stanu.

Z Paryża d. 22. Sierpnia.

Monitor donosi: "W Konstantynopolu zaszła znowu rewolucya i Turcya dostała nowego Sułtana. Mustafa Bairaktar, basza Ruszczuku, który dowodził Tureckiemi woyskami nad Dunaiem, iest sprawcą tey niespodziewaney odmiany. Sułtan Mustafa iest z tronu złożony, a na iego mieyscu Mahmut, synowiec Selima Sułtanem ogłoszony. Nazaiutrz udał się nowy Sułtan pod ug zwyczaiu przy okrzykach ludu do wielkiego meczetu. Wielki Wezyr iest złożony, ale ministrowie przez Bairaktara obrani, są na urzędach potwierdzeni. Bairaktar nie chce bydź W. Wezyrem i odebrał zlecenie obrać W. Wezyra."

Dany wczoray na ratuszu Paryzkim bal z powodu urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza był bardzo wspaniały, który Nayiaśnieysi Cesarstwo obecnością swoią zaszczycili.

Wczoray przyymował J. C. K. Mość ciało dyplomatyczne. Po audyencyi przedstawione mu były następuiące osoby: Przez Hrabiego Tolstoy, Rossyyskiego ambassadora: Xiążę Joussupow, aktualny tayny radca, senator i kawaler orderu S. Jędrzeia; Hrabia Gołowkin, Hrabia Szczęsny Potocki, szambelan J. Imp. Mci; Xiążę Tufiakin; Szambelan Schöppingk; P. Gołogniwow, kamerjunker należący do poselstwa w Francyi; P. Łobzński, Rossyyski jeneralny konsul; P. Łabenski, radca stanu; Hrabia Kiszewski, kawaler Maltański; Hrabia Mniszczyński; P. Łaptew, kawaler Maltański. Przez Hollenderskiego Ambassadora, Marszałka Verhuel: Kawaler Hawel, radca stanu; Kawaler Barnhaerdt, pułkownik narodowey gwardyi i łowczy officer Króla Hollenderskiego. Przez Barona Senft de Pilsach, pełnomocnego Ministra Saskiego: Hrabia Leszczyński, officer Polski. Przez P. Cetto, nadzwyczaynego Posła Bawarskiego: Hrabia Vichy, pułkownik gwardyi Króla Bawarskiego. Przez Ministra spraw zagranicznych, Hrabiego Champagny: Xiążę Angri, szambelan dworu Neapolitańskiego; Kawaler Serra, koniuszy dworu Neapolitańskiego; Xiążę Mondragone, minister Króla obu Sycylii przy Rossyyskim dworze; Kawaler Brancca, sekretarz poselstwa przy tymże dworze; Hrabia Rocca Marigliano, szambelan dworu Neapolitańskiego; Baron Münchhausen i Meklenburgsko-Szweryński Marszałek, Baron Lützow. Po audyencyi ofiarował Rossyyski

Amb ssador, Hrabia Tolstoy, J. C. K. Mci podarunki w imieniu swoiego Monarchy, składaiące się z kosztownych stołow, wazonow i słupcow z malachitu i jaspisu, które wystawione zostały w pałacu Tuilleries w sali pokoiu. Monitor opisuie obszernie te podarunki, które składaią się z Sybirj skiego jaś isu, &c.

Jenerał dywizyi Dessolles, udał się d. 9 b. m. z Bajony do Burgos.

Wczoray była wielka parada woyskowa na placu karuselowym. J. C. K. Mość oglądał osobiście woyśko. Nayżywsze okrzyki zapowiedziały iego przybycie. J. C K. Mość rozmawiał dł go z officerami i podoffi cerami rożnych korpusow. Sama tylko gwardya czyniła obroty.

Z powodu uroczystości w ogrodzie Tivoli posłał Perski poseł P. Forioso 20 czer. zł. Uroczysta iego audyencya odłożona została do przyszłey niedzieli.

P. Garnerin spuścił się z balonem swoim na ziemię d. 17 w pół do siodmey godziny we wsi Brcussey w departamencie Mozy o 74 mil Francuzkich od Paryża. Chłopi tak go się przelękli, iż wyiąwszy iedn go, żaden nie ważył się dać mu pomocy. Balon nie będąc wstrzymany, podniosł się na nowo w górę i pędzony był od wiatru ku wschodowi. Garnerin prosi zatem wszystkich, którzyby powzięli wiadomość o iego balonie, aby mu donieśli. W czasie nocney żeglugi nie miał żadn go przypadku, chociaż powietrze zapełnione było meteorami, z których ieden otarł się o balon i rozpuścił mocny smród fosforyczny. Uważał on pod czas 3 nocnych swoich podróży, iż nocne powietrze daleko iest przyiaźnieysze powietrzney żegludze, niżeli dzienne.

W Brest obchodzono także uroczyście urodziny Nayiaśnieyszego Cesarza d. 15. Na Te Deum znaydował się Prefekt morski Caffarelli i inne władze. W porcie kazał Admirał Vrilaunez odprawić mszą na liniiowym okręcie, pod czas którey na wszystkich okrętach powiewały bandery.

Na wystawienie na widok publiczny płodow przemysłu wyznaczony iest d. 14 Października iako rocznica bitwy pod Jena.

Odlany w St. Laurent posąg Cesarza przywieziony wczor. y został na placu Vendome. Wszyscy piwowarowie tego przedmieścia ochotnie ofiarowali swoie konie do przewiezienia go i sami mu towarzyszyli. Dwanaście pięknych koni piwowarskich ciągnęło wóz z posągem, a każdy piwowar siedział na swoim koniu, i przy okrzykach tysiąców ludu przywieziono go na plac Vendome.

Piękny porcelanowy serwis, który w guście Egipskim zrobiony został w rękodzielni w Sevres, iest od naszego Cesarza w podarunku dla Imperatora Rossyyskiego przeznaczony.

Do Hawru zawinął d. 18 Amerykański szoner Hop, Kapitana Woody który w 24 dni przybył z Alexandryi. Znaydował się na nim posłaniec z listami do Amerykańskiego w Paryżu ambassadora. Embargo trwa ieszcze ciągle w portach Amerykańskich. Przy odpłynieniu szonera Hop z Ameryki przybyła tam w 10 dniach korweta Francuzka z wysp za wiatrem. Przywiezione z naszych osad listy powierzyła rzeczonemu szonerowi, który przybywszy oddał ie jeneralnemu kommissarzowi policyi. Okręt ten przetrząsany był przez Angielską fregatę przed Cherburgiem, która pozwoliła mu płynąć do przeznaczonego mieysca; przed Hawrem zatrzymany znowu był przez bryga, który trzymał go kilka godzin, nakoniec pozwolił mu zawinąć

do portu. Tenże statek przywiozł 3 skrzynie kości z rzadkiego zwierzęcia, które prezydent Jefferson poseła instytutowi Francuzkiemu.

Z Auch piszą pod d. 13 Sierpnia: "Stoiące tu załogą dwa Portugalskie regimenta jazdy wyruszyły d. 11 do Aweniomu, a nazaiutrz stoiące w Pau i Tarbes Portugalskie piesze regimenta poszły do Grenoblu.„

Dnia 24. Sierpnia.

Nayiaśnieyszy Król obu Sycyliy wyiechał wczoray z Paryża do państw swoich; mniemaią, że Królowa za kilka dni za nim wyiedzie. Młodzi Królewiczowie przybyli d. 17 b. m. do Lyonu z swoim podguwernerem, a d. 20 udali się w dalszą podroż do Neapolu.

Nayiaśnieyszy Cesarz odwiedził w sobotę porcelanową rękodzielnią w Sevres, i bardzo zdawał się bydź kontent z czynności, która tam w rożnych warsztatach panuie i z piękności roboty.

P. Gardanne, brat ambassadora Francuzkiego w Persyi, przywiozł X. iu Benewentu i ministrowi sekretarzowi stanu wielki order słońca. Ozdoby tego orderu są dyamentami wysadzane słońce i czerwona wstęga perłami rożney wielkości poszyta.

W porcelanowey rękodzielni w Sevres zrobiono porcelanowe popiersie Imperatora Alexandra, podług marmurowego popiersia z Peterzburga przywiezionego.

Dziennik Argus namieniaiąc o poróżnieniu między Szwecyą i Angliią wyraża: "Mowiliśmy iuż o tey zmianie, która tem niegodnieyszą się staie, gdy wszystkie zważemy okoliczności. Król Szwedzki bez wpływu Anglii nie byłby zapewne porwał się przeciw tak potężnemu mocarstwu; ale uwiedziony i wierząc uroczystem obietnicom dzielney pomocy, zamknął oczy na wiarołomność, którey Angliia dała w tym wieku liczne przykłady. Wszelako słabość Szwecyi i wiarołomność Angli, która Szwecyą w przepaść wtrąciła, trudną iest do wymowienia. Ministeryalne nawet pisma nie potrafią iey usprawiedliwić. Jeżeli ministrowie odważą się przełożyć parlamentowi obowiązki, które względem Szwecyi na siebie przyięli, na ow czas będzie dopiero narod w stanie sądzić o ich postępku. Z tem wszystkim nie są w stanie przywrocić Szwecyą do stanu, który iey Królowi zaręczyli. Nie mogą mu ani Finlandyi, ani niewyrachowanych szkod wynadgrodzić; ale przeciwnie zniszczyć do reszty iego handel i marynarkę. Nakoniec obawiać się powinni w własnym kraiu niechęci za zniszczenie i przyprawienie o zgubę Szwecyi. Lecz na tem się kończą przymierza Anglii z mocarstwami stałego lądu.

Z Bamberga d. 26. Sierpnia.

Wczoray rano przybyły tu 96 liniiowy regiment Francuzkiey piechoty od 1go korpusu wielkiego woyska, udał się w dalszą drogę. Tegoż dnia wyruszył stoiący tu załogą regiment Bawarskiey piechoty Hrabiego Isenburga i lekkiey konnicy Bubenhofena do mieysca swoiego przeznaczenia. W wieczor między godziną 8 i 9 przybyły tu iescze dwa Francuzkie piesze regimenta od 6go korpusu Marszałka Ney. Dzień urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza obchodziły iescze w obozie pod Głogowem, i tego samego dnia odebrały rozkaz do udania się w drogę. Odbyły daleką tę drogę bez przerwy od Głogowa aż do naszego miasta przez Saxoniią częścią piechotą, częścią na wozach.

Z Kassel d. 25. Sierpnia.

D. 22 udali się w Królewskich powozach przy assystencyi jazdy Radey stanu Müller,

dyrektor publicznego oświecenia, i Pothau, dyrektor poczty, do zgromadzenia ſtanow i zakończyli w imieniu Krola tegoroczne ich posiedzenia. Radca ſtanu Müller miał z tego powodu piękną mowę. Stany zaś ożywione patryotyzmem i miłością do naylepszego z Królow uchwaliły iednomyślnością adres podziękowania, który deputacya z ich łona wybrana zawiezie J. K. Mci do Nenndorfu.

Oto ieſt treść skarbowey uchwały czyli rachunku dochodow i wydatkow królestwa Weſtfalskiego na rok 1809.

Dochody.

Podatek gruntowy w roku 1809	10 000,000.
Podatek od patentow . .	1,000 000.
Podatki uboczne . . .	11,400,000.
Podatek osobisty . . .	4,000,000.
Dochody z dóbr, i lasow &c. .	10,600,000.

Ogółem cały dochod wynosi . . 37 mil. 375,000 fr.

Wydatki.

Dochody roku 1809 maią bydź nayprzod na spłacenie długu narodowego, potem na utrzymanie władz publicznych użyte, I tak:

Prowizya od publicznego długu . .	3,700,000)	4,500,000
Do kaſſy umorzenia .	800,000)	
Liſta cywilna Króla (podług konſtytucyi) . .		5,000,000.
Rada ſtanu . . .		322,000.
Miniſterium sprawiedliwości i wewnętrzne . .		5,000 000.
Miniſterium woyny . .		13,000,000.
Miniſterium skarbu i handlu .		8 463,000.
Miniſterium sekretaryatu ſtanu i spraw zagranicznych .		1,000,000.

Ogółem 37,375,000 fr.

Wczoray przeszły tędy dwa liniowe regimenta (w liczbie 5000 ludzi) od korpusu Marszałka Wiktora, a po południu 100 przeszło ammunicyynych wozow. Dziś rano przeszły drugie dwa regimenta, za którcmi szła liczna artylerya. Oczekuiemy tu ieszcze regimentu huzarow i regimentu kiryſſerow. Wszyſtkie te woyska udaią ſię drógą ku Moguncyi.

Miniſter sprawiedliwości i wewnętrzny poiechał wczoray do J. K. Mci do Nenndorfu.

Pierwsze kąpiele w Nenndorf (wyraża tuteyszy Monitor) bardzo J. K. Mci na reumatyzm skutkowały, i spodziewamy ſię, iż zupełnie uleczony zoſtanie. Odmiana powietrza wſtrzymała wprawdzie cokolwiek pierwsze skutki, ale zato dłużey ſię J. K. Mść kąpać będzie.

Z Algieru d. 18. Lipca.

Woyska nasze zupełnie pobite zoſtały przez woyska Beja Konſtantyny i Tunis. Z tego powodu rozpoczęte zaraz zoſtały o pokoy układy, i wszyſtko spodziewać ſię każe, iż w krotce zawarty zoſtanie. Algierczykowie są bardzo niekontenci z woyny: Dey ieſt od kilku dni w własnym pałacu pilnie od swych gwardyy ſtrzeżony. Lud i woysko chciało opanować iego osobę i przymuſić do pokoiu. W takim położeniu rzeczy konsulowie obcych mocarſtw zakazali poddanym swoich narodow pokazywać ſię iak naymniey publicznie, a będącym na okrętach na ląd wyſiadać.

Z Gothenburga d. 16. Sierpnia.

Sztokolmska gazeta pod d. 21 Lipca zawiera następuiące rapporta od Feldmarszałka Hrabiego Klingspor:

Z głowney kwatery z Neu-Carleby d. 1 Lipca.

"Oſtatni naypokornieyszy moy rapport

do W. K. Mci, w którym doniosłem o odzyskaniu Neu Carleby, był pod d. 26 Czerwca pisany. Od tego czasu posunął się wódz Rossyyski i go woyska przeciw Sawolax. Woyska W. K. Mci przymuszone zatem zostały dla przemagaiącey siły cofnąć się do Kuopio. Spodziewały się wstrzymać tam nieprzyiaciela; ale gdy ostatnie stanowisko od Henrigues zaskoczone zostało, musiały się więc pod Półkownikiem Sandels daley do Torwola cofnąć.

W tey właśnie chwili odbieram od Majora Ulfhielm rapport o nieszczęśliwey wyprawie Jenerała Adjutanta, Barona Bergenstrale, przeciw Wasa. Strata nasza nie iest iescze dokładnie wiadoma, ale iest nie mała.

Stanowisko W. K. Mci woysk iest następuiące: Pierwsza brygada stoi przy Neu Carleby; 2ga przy Ober-Jeppo; 3cia w Carleby; 4ta idzie tu, a 5ta stoi przy Kuopio.

M. Klingspor. „

W rapporcie pod d. 4 Lipca donosi Feldmarszałek Klingspor z Neu-Carleby, że Półkownik Sandels d. 27 Czerwca częścią zabrał, częścią zniszczył nieprzyiacielski transport, złożony z 200 wozow z żywnością.

D. 6 Lipca przybyła Szwedska fregata Eurydyce z Xżną Angouleme z Lipawy do Karlskrony. Na teyże fregacie przybyła małżonka z familiią naszego w Peterzburgu będącego Ambassadora, Barona Stedingk.

Admirał Hood popłynął na okręcie Centaurus do odnogi Finlandskiey.

Gazety nasze umieściły jeszcze następuiące doniesienia:

Z Londynu d. 5 Sierpnia.

Xżę Jorku pozwolił części woyska do pomocy żniw wieśniakom.

Roger Kerison i syn zbankrutowali na 502,000 f. szt.

Kanonową flotą dowodzi teraz Admirał Duckworth; d. 1 b. m. zawinęła do Torbay.

Gazeta dworska pod d. 2 zaw. r. list Admirała Saumarez pod d. 15 Lipca z pod wyspy Moen, w którym donosi, iż Kapitan Bathurst okrętu Salsette zabrał d. 24 Czerwca Rossyyski kutter Apith o 14 działach i 64 ludzi na sobie maiący, pod dowodztwem Porucznika Nowolskiego. Wypłynął był tego samego rana z Sweaborga. W potyczce został Rossyyski dowodzca wraz z 7 swoiemi ludzmi raniony, a 4 miał zabitych.

Na ostatnim pocztowym statku przybył z Ameryki do Anglii znany Półkownik Burr. Złożył on 10,000 doll. kaucyi, iż w Ameryce pozostanie i stawi się do sądu w Kentuki.

Przy Dublinie założony został oboz z 13,000 ludzi pod dowodztwem Jenerał Baird.

Z Kopenhagi d. 23 Sierpnia.

Dowodzący Jenerał w półnoecney Jutlandyi, Bardenfleth, oznaymił z rozkazu Królewskiego, iż gdy na mocy nadeszłego do główney kommissyi bezimiennego listu, w którym kupcy Jakobsen i Traube g. pierwszy na wyspie Fanoe, drugi w Warde, obwinionemi byli, iż prowadzą z nieprzyiacielem potaiemny handel, na co wyznaczone zostały w obu powiatach woyskowe kommissye, i okazała się zupełna niewinność, zatem wolą iest J. K. Mci, aby każdy wiedział o niewinności obu tych mężow, uważał ich iako wiernych i szanownych poddanych Duńskich. Dowodzący Jenerał dodaie, iż powyżsi kupcy wyznaczyli 500 talarow nagrody za wydanie autora tego potwarczego listu.

Onegday był zupełnie wielki Belt wolny od Angielskich okrętow.

Wyszły d. 20 z Malmoe na Baltyckie

n.rze konwoy, z 50 kilku statków złożony, tak pomyślny miał wiatr płynąc około Dragoe i tak mocną zasłonę, iż wyszła nasza wiosłowa flotyla i armatne pramy płynęły w prawdzie za nim aż ku Kioge, ale go nie napastowały, widząc, że daremne byłyby ich usiłowania.

Armatne nasze łodzie attakowały w przeszłym tygodniu Angielski liniowy okręt Afryka o 74 działach.

Onegdaiy przed południem przeprawił się znowu przez Sund Angielski konwoy z 80 statków złożony, pod zasłoną fregaty i 2 kutrow. Angielskie armatne łodzie i Szwedzkie galery wypłynęły zaraz przeciw niemu. Nasze armatne łodzie wysłały także na morze i z dział twierdzy dawano do niego ognia, ale schronił się pod Szwedzkie brzegi i wkrótce z oczu zniknął.

Przybyły z Farerskich wysp z Norwegii szyper powiada, że Angielski bryg Klio, Kapitana Bougi opanował d. 15 batterye w Torshawn i zniszczył ie, po czem, nie zrobiwszy żadney przykrości mieszkańcom, odpłynął. D 6 Czerwca przybył tamże Angielski korsarz należący do Jenerała Hompesch, na którym on sam miał się znaydować, zabrał wszystko co tylko w towarach i pieniądzach zastał, w wartości do 80,000 talarow i odpłynął.

Xiążę Sudermanii ma teraz dowodzić Szwedzkiemi woyskami nad granicami Norwegii.

Z Neapolu d. 13. Sierpnia.

Marszałek Perignon, rządca Neapolu i namiestnik Króla, przybył wczoray do naszego miasta.

Miasto Neapol czyni przygotowania na uroczyste przyięcie nowego Monarchy.

D. 10 b. m. zawinęło znowu do naszego portu 16 z rożnemi towarami okrętow z Marsylii, Liworna i wysp Heryyskich.

Codziennie nadchodzą smutne doniesienia o spustoszeniach, które grad po prowincyach poczynił. Przy Arpino upadły bryły gradu ważące pół funta.

Z Moguncyi d. 26. Sierpnia.

Niemieckie gazety wysilały się długo na doniesienia publiczności o formowaniu obozow nad Renem, a mianowicie przy Moguncyi, z woysk ligi Reńskiey. Smieszne atoli te wieści zniszczone teraz zostały, gdy przybyłe tu woyska ligi Reńskiey udały się zaraz w podroż wewnątrz Francyi. Woyska W. Xiążęcia Darmstadtskiego, które tu weszły, udały się dziś w tęż drogę.

Z Włoch d. 20. Sierpnia.

Neapolitański Moniter, który dotychczasową dewizę: *Toto divisos orbe Britannos*, zamienił na inną z Horacyusza: *Hic magnos potius triumphos, hic ames dici pater atque princeps*, zawiera co następuie:

"Xiążę Colobrano, członek Neapolitańskiey deputacyi do Nayiaśnieyszego Króla Napoleona, nie mogł dla choroby wyiechac z nią d. 9 b. m. do mieysca przeznaczonego, i na iego mieysce poiechał Jenerał Pignatelli, Xiążę Strongoli. Gdy Krol Hiszpański powołał do siebie wewnętrznego Ministra Neapolitańskiego, P. Miot, obiął zatem iego urząd Biskup Tarento, dotychczasowy prezydent sekcyi rady stanu do spraw wewnętrznych. — W Neapolu urodziło się od miesiąca Kwietnia aż do Lipca 3953 dzieci, a umarło 2982 osób, zatem urodziło się więcey 971 osób, niżeli umarło. Małżeństw 933 zawartych zostało. — Rozkaz rady stanu i jeneralnego kommissarza ponowił zakazuiące ustawy względem robienia, przedawania i noszenia broni. Noszenie pałaszow, szpad, &c. iest tylko pozwolone

osobom, które z urzędu maią do tego prawo, innem zabronione; sprzedarz broni dziać się tylko powinna z wiedzą policyi, i to nie wszystkich gatunkow. — D. 7 zapowiedziane zostało nabożeństwo z powodu wstąpienia na tron Joachima Napoleona z dział wystrzałami; muzyka pod czas tego nabożeństwa była w katedralnym kościele Kawalera Paesiello. — U ł w stolicy był zawsze na początku Sierpnia 23 stopni, i mieszkańcy udawali się często dla ochłodzenia do St. Lucia, Królewskiego zamku i do lasków Chiaja i Mergelina. — Ponieważ Angielskie okręty ustawicznie krążą około Neapolu, zachodzą zatem często z niemi potyczki, gdyż nie mogą wytrzymać, aby tu i owdzie na ląd nie wysiadali lub przynaymniey nie napastowali.

Gazety wyższych Włoch donoszą o uroczystościach, z iakiemi obchodzona była w wszystkich miastach rocznica urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Napoleona; w Medyolanie rozdawane były w tym dniu nadgrody artystom i fabrykantom. W Wenecyi obchodził Francuzki konsul z swemi rodakami tę uroczystość. — W Rzymie wydał Jenerał Miolis rozkaz dzienny względem obchodu tey uroczystości: wystrzały z dział, powiewanie bander, *Te Deum*, obroty woyskowe z ogniem, &c. były głównemi rozporządzeniami tego rozkazu. — W gazecie Rzymskiey pod d. 30 Lipca wycsytuiemy, co następuie: Przy Tuskulum odkryto i odkopano dobrze zachowany gościniec i starożytny domek wieyski. To iest zastanowienia godne, iż w domku tym znaleziono iedną z trzech izb, z których się składał, na grób urządzoną, w którym znaleziono niespalone ciała. Te odkrycia winniśmy wyszukiwaniom Lucyana Bonaparte. Canowa odkrył przy Cecilia Mettella dawno zapreeczany grób Servilii i dwa posągi z wielu ułomkami. Tenże Canowa robi teraz posąg Cesarza Napoleona na koniu.

Z Amsterdamu d. 27. Sierpnia.

Jenerał porucznik Dumonceau bawi tu od dni kilku.

Do Delfzyl przyprowadził bryg armatny Nr. 184 dwa okręty, których papiery nie były porządne; ładunek ich składa się z kawy i indigo.

D. 2 Września, iako w dzień urodzin naszego Króla w wszystkich kościołach państwa odprawione zostanie uroczyste nabożeństwo.

W Greningze oznaymiono, ż Król dla ważnych zatrudnień i interessow odłożył zamierzoną podroż do Fryzyi i Greningi do dalszego czasu.

Z Wirtemberga d. 28. Sierpnia.

D. 26 b. m. przybyła Królowa Jmć Westfalska z wod Teinach do Ludwigsburga i pożegnawszy się z Nayiaśnieyszemi Rodzicami i Królewską familiią, udała się nazaintrz na powrot do Kassel.

Z Hanoweru d. 30. Sierpnia.

Nayiaśnieyszy Król Westfalski wyiechał wczoray po południu z Nenndorf na powrot do Kassel. Drogę z Nenndorf do naszego miasta odbył z swoim koniuszym i wysokiego stopnia officerem konno. Przybył tu około godziny 4 po południu, na którego czekał iuż powoz za miastem. Mowią, że J. K. Mość iadł obiad w Brügg o 4 mile stąd, i iechał potem bez zatrzymania się do Napoleonshöhe. Około 80 dragonow gwardyi i 160 granadyerow gwardyi, którzy przy J. K. Mci w Nendorf służbę czynili, przybyli tu wczoray i dziś, a iutro udadzą się w dalszą drogę do Kassel.

DODATEK
DO №. 74
GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę dnia 14 Września 1808.

Wystawiony tu w Krakowie d. 1 Sierpnia odwodowy batalion regimentu piechoty Mitrowskiego, został dnia wczorayszego po sześciotygodniowych ćwiczeniach w robieniu bronią rozpuszczony, i lud iego rozszedł się do domow. Toż samo nastąpi w wszystkich odwodowych batalionach w obu Galicyach utworzonych.

Z Norembergi d. 31. Sierpnia.

Woyskowe systema Pruskie Fryderyka II, które tylu państwom za wzor służyło, zostało teraz na Francuzkie przerobione. Od kilku lat nalegali pisarze Pruscy o odmianę woyskowego urządzenia w Prusiech; lecz to nie mogło nastąpić dopiero po politycznem wstrząśnieniu. Podług teraźnieyszego urządzenia służy każdy od prostego żołnierza; w czasie pokoiu rozum i talenta, a pod czas woyny odwaga i przenikliwość wynoszą na stopień officera, nie iak dawniey urodzenie. Pułkownikowie obieraią z pomiędzy podofficerow nayzdatnieyszych na officerow; podchorążowie są zniesieni. Puszczanie przez rozgi iest od 1 Września r. b. zupełnie zniesione, rownie iak płazowanie podofficerow; kiiem nie wolno od 1 Września bić żołnierza, który przez rok służby nie zasłużył na karę. Niepoprawni tylko żołnierze mogą bydź przez sąd woyskowy na kiie skazanemi, iednak nie za mustrę i nie za ubior. Lecz za to żaden złoczyńca nie ma bydź do woyska przyymowany. Pewnie będzie powszechny popis woyskowy zaprowadzony.

Z Drezna d. 26. Sierpnia.

Stoiący w Marchii Pruskiey Francuzki korpus woyska przechodzi śpiesznym marszem przez Saxoniią; iedna kolumna przechodzi przez Wittenberg, inna 15,000 ludzi licząca przez niższą Luzacyą. Do ich przewozu zarekwirowano kilka tysięcy wozow. Inny większy ieszcze korpus idzie od granic Szląska przez Görlitz i Bautzen. Przeznaczenie tych woysk iest niewiadome; iednak wszystkie gościńce są niemi zapełnione. Część Saskiego woyska, którą śpieszno nakazano w stanie woyny postawić, nie stanie obozem, ale rozłożona po wsiach przy Pirna i Bautzen zostanie.

Od brzegów Menu d. 26. Sierpnia.

Wirzburska gazeta donosi, iż d. 25 o godzinie 6 w wieczor przybyły do Wirzburga dwa regimenta lekkiey Francuzkiey piecho-

ty, a nazaiutrz rowno z świtem udały się drogą ku Frankfortowi. Szły one z Berlina przez Frankoniią. D. 26 w wieczor miały znowu dwa Francuzkie regimenta nadeyśdź, a d. 27 do Frankfortu wyruszyć.

Jenerał Zweier odprawił d. 24 nad Prymasowskiemi woyskami rewiią.

Narodowy dług królestwa Westfalskiego wynosi, podług raportu Radey stanu Malchus, 112 milionow frankow, wraz z długami departamentow i miast. Właściwy dług narodowy iest tylko 60 mill. fr.

Saskie kopalnie są nagabane od rozboynikow, przeciw którym rząd woysko wysłał.

D. 20 przybył do Moguncyi regiment Xcis Nassau - Usingen, liczący 1700 ludzi, a d. 21 udał się w dalszą drogę do Metz.

Westfalski Poseł, P. Esterno, w Stuttgardzie, iest także upoważniony posłem przy dworze Badeńskim.

Westfalskie woyska będą nowemi regimentami pomnożone, aby w przypadku potrzeby dostawić można całkowity kontyngens do ligi Reńskiey. Mowią, iż stałą obozem przy Wabern; z resztą znayduią się w takim stanie, iż w każdey chwili udać się mogą w drogę.

W Paryżu wyszło teraz nowe poema Delilla: *Les trois regnes de la nature*, w którym znayduie się między innemi wybornemi myślami następuiąca pochwała kawy, przez Jacka Przybylskiego na ięzyk Polski przełożona:

Ty jesteś, Boska Kawo! którey lubo cieczo
Nie mącac głowy serce weselą człowiecze!
Przeto, choć podniebienie stępił mi wiek stary,
Ja twoy napoy z roskoszą łykam ieszcze z czary.
O jak twoy drogi Nektar gotować rzecz miła!
Tey pracy cudza ręka za mnie nie odbyła.
Ja sam w parnym piecyku przewracam twe ziarno,
Aż pozłotę twey barwy hebany ogarną.
Sam trąc cię w młynku zbroynym żelaznemi trzony,
Słyszę, jak krzyczy gorzki twoy owoc kruszony.
Sam na moim kominku pieszcząc się twą wonią,
W ukrop twoy płodny pyłek moją sypę dłonią.
Ja sam warowe bąble w koley budzę, koię,
A bacznem okiem śledzę lekkie wiry twoie.
Wreście fuz twego płynu zwolna się umyka
I osiada na spodzie dymnego imbryka.
Tuż jest czara, twoy Nektar i miod Ameryki,
Z soku trzcin wyciśnięty przez synow Afryki,
Już i zdroy two jey treści w szmelc Japoński ścieka,
Ty sama hołd z dwoch światow łączysz dla człowieka.
Poydź, poydź, Boski Nektarze! natchniy mię w pustyni,
Nie pragnę tylko ciebie z Antygoną przy niy.
Ledwo się czuję tkniętym zapachami twemi,
Nagle trzezwi me zmysły gorącość twey ziemi.
Bez gmatwy, bez nieładu, za twey pary władzą,
Moje myśli nawałem licznie się gromadzą.
Moy wyobraz był smutny, suchy i bez szaty,
Już się uśmiecha, iuż stroy przybiera bogaty.
Zdaje mi się, że we mnie Gieniusz ożyje,
Tak ja w każdy twey kropli promień słońca piję.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 12 i 13 Wrześ: 1808.

Korzec Pszeniey	zł. pol.	60	do	68
— Zyta	—	44	—	52.
— Jęczmienia	—	32	—	36.
— Owsa	—	21	—	24.
— Grochu	—	36	—	44.
— Kaszy iaglaney	—	60	—	64.

W Wiedniu d. 7 Września.

Meca wynoszące pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	24	do	28.
— Zyta	—	21	—	30.
— Jęczmienia	—	23	—	26.
— Owsa	—	14	—	21.

DONIESIENIA.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panu Walentemu Kwaśniewskiemu: że Pan Marcin Zawadzki u Sądow tych w sprawie — by

chełpienie się z prawem swoiem dziedzictwa do summy 16.000 zł. pol. czyli 4000 ryńskich usprawiedliwił. lub wieczne mu milczenie nakazane zostało. — żałobę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił. —— Gdy zaś Sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy w cale w C. K. państwach dziedzicznych znayduie się, onemuż Walentemu Kwaśniewskiemu Adwokata tuteyszego Walentego Litwińskiego z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowey na C. K. państwa dziedziczne przepisaney rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się, ażeby w czasie przyzwoitym, to iest w przeciągu 90 dni sam stanął, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środków prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; inaczey bowiem wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać musiał.

Krzysztof de Rebsamen Wiceprezes.
Kannamiller.
Scherauz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey.
W Krakowie dnia 8 Sierpnia 1808.
Martinides.

Ponieważ Licytacya liwerowania drzewa na opał dla tuteyszych szół na dniu 1 t. m. bez skutku należytego odprawioną została, wypisaną iest zatem inna na dzień 15ty t. m. o godzinie 9tey ranney. — Która w kancelaryi Cyrkularney Krakowskiey pod następuiącemi warunkami odprawiać się będzie: — a) Potrzeba drzewa wynosi 468 do 500 sąg każda sąga 6 stop Wiedeńskich długa i 6 takiż stop szeroka, oprocz wiązan, a każda łupka drzewa 1 łokieć Wiedeński długa być powinna. — b) Jedna połowa tegoż drzewa z miętkiego, a druga z twardego drzewa składać się ma, a całe kwantum naydłużey do 15 Października t. r. na mieysca, które wyznaczone mu będą, forami podeymuiącego dostawienie drzewa przywiezione być powinno. — c) Ten licytant otrzyma pierwszeństwo do zalicytowania dostawienia drzewa, który takoweż za naytańszą cenę przystawić obowiąże się. — d) Takie tenże licytant obowięzuie się, w przypadku mocnieyszey lub dłużey trwaiącey zimy oprocz wyżey wyznaczoney ilości drzewa, gdyby tego zabraknąć miało, za tęż samą cenę w potrzebnem czasie dostawić. Co się więc z następuiącem dodatkiem do powszechney podaie wiadomości, iż ten tylko do rzeczoney licytacyi przypuszczony bedzie. który na mieyscu wyznaczone z Vadium w gotowiznie lub fidejussorycznem 700 zł. ryń. wynoszącem stawi się; które Vadium po skończoney zimie powrocone będzie; zapłata za drzewo za każdem dostawieniem w gotowych pieniądzach nastąpi.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie oznaymuią nieprzytomnemu Panu Stefanowi Turno, którego mieysce mieszkania nie iest wiadome: że pod dniem dzisieyszym Adwokat Wołczyński iest mu zastępcą ustanowiony, i temuż nakazano zostało, ażeby wspólnie z Fiskusem Królewskim proiekt dział w maiątku po Krzysztofie Szembeku pozostałego, przeyrzawszy wprzod akta w Registraturze, w przeciągu 3 miesiecy ułożył, i ułożony C. K. Sądom tuteyszym do approbaty podał. W Krakowie dnia 2 Sierpnia 1808.

Jozef de Nikorowicz.
Kannamiller.
Scherauz.

Z Rady Ces. Krol. Sądow Szlacheckich Krakowskich.
Martinides.

Na dniu 17 Septembra t. r. rano o godzinie 9 będą na ratuszu w Dubience następuiące mieyskie dochody więcey daiącemu przez publiczną licytacyą w aredę wypuszczone, iako

1) Mieyska propinacya piwa, wodki, i miodu, cena fiskalna iest 1027 ryń. 10 kr. Vadium 103 ryń. wynosi — 2) Czopowe, którego cena fiskalna 2471 ryń. 15 kr. a Vadium 247 ryń. — 3) Wyszyk wina, cena fiskalna 32 ryń. 6 kr. Vadium zatem 8 ryń. — 4) Miey-

scowe i targowe, cena fiskalna 271 ryń. 20 kr. Vadium 27 ryń. — 5) Mieyska woskowa prassa, cena fiskalna 4 ryń. 30 kr. Vadium 2 ryń. — Pierwsze dwa będą na rok ieden, to iest od 1 Novembra t. r. aż do końca 8bra 1809, drugie zaś trzy na 3 lata, od 1 9bra b. r. aż do końca 8bra 1811 w arędę wypuszczone. Zyczący sobie na dniu wyżey wyznaczonym na licytacyyney kommissyi przy złożeniu Vadium znaydować się maią.

W Krakowie dnia 4. Septembra 1808.

Obwieszczenie C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium.

Stosownie do kancelaryi nadworney dekretu dnia 28 Lipca b. r. ze strony Galicyyskiego Gubernium, isze rozpisuie się konkurs do d. 16 Września b. r. dla tych młodych Galicyanow, którzyby się w Wiedniu na nauczycielow wieyskiego gospodarstwa kształcić chcieli. Otrzymaią 50 zł. ryń. na podroż, i używac będą rocznie stypendium 300 zł. ryń. przez czas uczenia się, potym zaś iako nauczyciele wieyskiego gospodarstwa, przy Galicyyskich Gymnazyach z pensyą roczną 400 zł. ryń. umieszczeni zostaną. Przymioty które ciż młodzi Galicyanie posiadać, i dowodami stwierdzic maią, aby za Alumnow do nauczenia się wieyskiego gospodarstwa przyiętemi bydź mogli, są następuiące: a) Dokładna Niemieckiego, i Galicyyskiego kraiowego ięzyka, wiadomość. b) Posiadanie nauk humaniora zwanych. Umieiętności w iakich na przyszłych nauczycielow wieyskiego gospodarstwa kształcący się młodzieńcy, przez czas swoiego przebywania w Wiedniu, ieżli niemi ieszcze nie są opatrzeni cwiczeni będą są: a) Historya naturalna; b) Botanika; c) Fizyka; d) Mechanika; e) Chemia; f) Fizyologia, to iest ta która w tamteyszey szkole leczenia bydląt iest dawaną; g) Nauka wieyskiego gospodarstwa, do którey umiętności od a) az do f) wymienione, iako przygotowywaiące wiadomości, są potrzebne. — 2gie Przymioty, które ci co za Alumnow przyięci bydź chcą, posiadac muszą, i które wzwyż pod a) i b) są wzmiankowane, powinni bydź w oryginalnych zaświadczeniach., lub in Copia Vidimata, prożbom do Galicyyskiego Gubernium podać się maiącym przyłączone, i porządnie dowiedzione. Nakoniec 3cie Muszą się ciż młodzieńcy na piśmie rewersowac, że w przypadku, ieżliby pod czas tey nauki, lub po iey zakończeniu wolą swoią odmienili, i na nauczycielow wieyskiego gospodarstwa w Gymnazyach poświęcic się niechcieli, powszechnemu funduszowi tey fundacyi, wszystkie na kształcenie siebie łożone wydatki powrocą.

W Lwowie dnia 26. Sierpnia 1808.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panu Walentemu Kwaśniewskiemu za granicą C. K. państw zostaiącemu: że P. n. Marcin Zawadzki do Sądow tuteyszych w sprawie — by chełpienie się z prawem swoiem dziedzictwa do summy 13,333 zł. pol. 10 gr. czyli 3333 ryń. 20 kr. usprawiedliwił, lub wieczne mu milczenie nakazane zostało — żałobę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwośc wymaga prosił. —— Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości o mieyscu iego mieszkania, onemuż Walentemu Kwaśniewskiemu Adwokata tuteyszego Walentego Litwińskiego, z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowey na C. K. państwa dziedziczne przepisaney rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest w przeciągu 90 dni sam stanął, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznacz nemu w czesnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką nieprzyzodnośc z zaniedbania wyniknąc mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisac był winien.

Krzysztof de Rebsamen Wiceprezes.

Kannamiller.

Scherauz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyiskich.

W Krakowie d. 8 Sierpnia 1808.

Martinides.